

УДК 371.31

A COMPETENT APPROACH TO THE INTERIORIZATION OF PERSONALITY FORMATION OF THE FUTURE EDUCATOR

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО ІНТЕРІОРИЗАЦІЇ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ

Yaremenko L./Яременко Л.Д.
teacher /викладач

Kachyr J./Качур Ю.М.
educator /вихователь

Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»
КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Анотація. В статті розглядається індивідуальна своєрідність, становлення суб'єктності майбутнього вихователя. Саме гармонія самості і соціумності характеризує особистість майбутнього вихователя з позиції цілісності. Досягнення цієї гармонії є стратегічним напрямом гуманістичного виховання і полягає у створенні умов для саморозвитку і самореалізації особистості майбутнього вихователя у гармонії із собою і суспільством.

Ключові слова: інтеріоризація, майбутній вихователь.

Вступ.

Справжнє виховання поєднує в собі науку і мистецтво, об'єктивні закономірності соціального розвитку у рамках культури повинні залишити місце для індивідуальної своєрідності, свободи особистісного «я», становлення суб'єктності майбутнього вихователя.

Гармонія самості (життя у собі) і соціумності (життя у суспільстві) характеризує особистість майбутнього вихователя з позиції цілісності. Досягнення цієї гармонії є стратегічним напрямом гуманістичного виховання і полягає у створенні умов для саморозвитку і самореалізації особистості майбутнього вихователя у гармонії із собою і суспільством.

Основний текст.

Соціальний план розвитку особистості майбутнього вихователя. відображає її соціумність, яка характеризується підняттям соціальних цінностей, ступінню орієнтації в них і рівнем особистісних якостей.

Внутрішній план розвитку особистості майбутнього вихователя. передусім психофізичний, відображає її самість. Самість характеризує глибину індивідуальності особистості, її потреби, інтереси, цінності.

Мета виховання особистості:

- реалізує гуманістичні позиції суспільства щодо особистості і свого майбутнього;
- розкриває перед особистістю різні життєві вибори, можливість самостійно будувати життя, поведінку, діяльність, вчинки згідно з власними уявленнями про щастя;
- створює можливість зрозуміти своє право і відповідальність за розкриття власних здібностей, творчого потенціалу, за власну долю;

- краще осмислює співвідношення між внутрішньою свободою вибору самореалізації і саморозвитку та цілеспрямованим впливом суспільства.

Становлення особистості майбутнього вихователя. передбачає засвоєння цінностей культури і формування на їх основі стійкої індивідуальної системи гуманістичних ціннісних орієнтацій, які детермінують поведінку і діяльність.

Для того, щоб надбання культури були прийняті особистістю майбутнього вихователя, недостатньо того, щоб він усвідомлював їх необхідність. Цінність набуває спонукальної сили мотиву діяльності лише тоді, коли вона стає об'єктом потреби особистості майбутнього вихователя. за умови спрацювання механізму інтериоризації (від лат. interior – внутрішній).

Інтериоризація – процес переведення культурних цінностей у внутрішній світ особистості майбутнього вихователя.

У випадку, коли цінність – потреба стала моментом внутрішнього існування майбутнього вихователя. може чітко сформулювати цілі власної діяльності, знайти ефективні засоби їх реалізації, здійснити своєчасний контроль, оцінку і коректування своїх дій.

Становлення особистісного у майбутнього вихователя. передбачає засвоєння системи суспільних вартостей. З цією метою педагог організує, відбирає об'єкти культури, надає їм цільової спрямованості, створюючи тим самим виховне середовище, яке розгортає перед майбутнім вихователем спосіб життя і дозволяє природно входити в контекст сучасної культури.

Розрізняють види діяльності майбутнього вихователя: пізнання, освоєння, засвоєння, присвоєння особистістю вихованця культурної цінності; працьовитість, яка реалізується шляхом виконання продуктивної праці, сільськогосподарського дослідництва, підприємницької діяльності тощо; національна свідомість.

Відношення, які створюються у виховному середовищі, називають виховними. *Виховні відношення* дозволяють відчувати, зрозуміти, оцінити зв'язок власного «я» і вартості культури, осмислити її, суб'єктивізувати, внести в природу і соціум свій суб'єктивний початок.

Соціальні цінності сприймаються передусім почуттями. За допомогою свідомості вони осмислюються. Поєднання почуття і смислу в цінностях визначає способи поведінки, діяльності вихованця.

Психологічний механізм інтериоризації дозволяє забезпечити динаміку духовних потреб особистості майбутнього вихователя.

Інтериоризація вартостей культури вимагає в усіх випадках урахування діалектичної єдності когнітивного і чуттєвого, раціонального і практичного, соціального та індивідуального в особистості майбутнього вихователя.

Гуманістична функція виховання полягає у тому, щоб створити *умови*, за яких особистість майбутнього вихователя зможе максимально реалізувати весь свій потенціал здібностей у сучасній соціокультурній ситуації.

Потреба в самореалізації, на думку одного з основоположників гуманістичної психології А. Маслоу, займає особливе місце серед інших потреб особистості (фізіологічних, потреб у безпеці, любові, повазі, самооцінці): людина намагається максимально реалізувати увесь потенціал власних

здібностей, щоб бути тим, ким вона може стати. Прагнення до самореалізації, по суті, є прагнення до самоствердження за рахунок таких особистісних функцій, як рефлексія, колізійність, мотивація, опосередкування, творчість тощо.

Поле досвіду майбутнього вихователя включає:

- події, сприймання, відчуття, тобто все те, що відбувається з вихованцем в даний момент і доступне усвідомлення;
- зміст індивідуального досвіду визначається тим, які його елементи стають предметом усвідомлення, на які життєві проблеми спрямована увага індивіда.

Вихователь повинен зрозуміти ці проблеми, а також побачити в полі особистісного досвіду вихованця ті проблеми, які є важливими для його розвитку, але ще ним не усвідомлені як особистісно значимі. У цьому випадку необхідно організувати зустріч з проблемою.

Самість – це уявлення майбутнього вихователя про себе, яке виникає на основі минулого і теперішнього досвіду та очікувань майбутнього. Якщо людина не приймає себе такою, якою вона є, а орієнтується в оцінці власної поведінки, прийнятті рішень лише на ідеальний образ себе, то це призводить до постійного дискомфорту, незадоволення собою, невротичних станів, гальмування особистісного розвитку. Завдання вихователя полягає в тому, щоб допомогти вихованцю прийняти і полюбити себе таким, яким він є, розкрити себе як привабливий образ.

Місце у виховному відношенні – це, власне, створена особистісно стверджувальна ситуація в системі життєтворчості вихованця. У цій ситуації забезпечується сприймання й осмислення реальної дійсності (надається смисл), формуються ціннісні орієнтації, власний світогляд.

Побудова особистісно стверджувальних ситуацій у системі виховних відношень учнів є основою виховного процесу і передбачає таку *структуру*:

1. Визначення завдання виховання.
2. Виявлення мотиваційно-особистісних регуляторів поведінки і діяльності.
3. Розробка предметного змісту діяльності майбутнього вихователя, яка забезпечує психічні механізми розвитку.

Розробка включає: визначення об'єктів діяльності; ділових і міжособистих зв'язків, їх поступове збагачення; виявлення проблем в особистісному досвіді, які ще не усвідомлені, але особистісно значущі для становлення вихованця як суб'єкта власної діяльності і життя; побудову системи організаційно-педагогічних дій тощо.

Розробка змісту діяльності майбутнього вихователя передбачає створення *умов* для:

- внутрішнього плану розвитку особистості (самості) за допомогою самопізнання, саморегуляції, самоорганізації;
- зовнішнього плану розвитку особистості (соціумності) за допомогою адаптації, самоствердження, корекції, що виявляється в актах самореалізації особистості.

Саме ці два плани спільної діяльності забезпечують реалізацію мети гуманістичного виховання – створюють умови для саморозвитку і самореалізації особистості вихованця у гармонії із собою і суспільством.

Проектується побудова діалогу між вихованцем і вихователем під час якого реалізується:

- ✓ атмосфера довіри, поваги, співпереживання, обміну духовними цінностями;
- ✓ педагогічна підтримка вихованця у визначенні соціального значення і особистісного смислу об'єктів реальної дійсності;
- ✓ допомога вихованцеві в уточненні власної мети діяльності, осмисленні можливостей її реалізації, шляхів подолання перешкод, самореалізації, самоконтролі, самоаналізі, самооцінці, самокорекції діяльності;
- ✓ стимулювання свободи творчості, співтворчості;
- ✓ успіху вихованця у виконанні обраної ним діяльності;
- ✓ поширення спілкування на всю сферу життєдіяльності;
- ✓ сприяння становленню індивідуального досвіду.

Висновки.

Таким чином, в особистісно стверджувальних ситуаціях майбутній вихователь формується як суб'єкт власної діяльності і поведінки. Він реалізує гуманістичний спосіб життєдіяльності, тим самим удосконалюючи себе як гуманну особистість.

Література:

1. Галузінська М.І. Теорія та методика виховання: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів/ М.І. Галузінська, І.М. Харченко, Г.Л. Обмін'яна: Умань: 2020. 271 с.

2. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / М. І. Пащенко, І. В. Красноштан; Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 270 с.

Literature:

1. Galuzinska M.I. Theory and methods of education: a study guide for students of higher pedagogical educational institutions/ M.I. Galuzinska, I.M. Kharchenko, G.L. Exchanged: Uman: 2020. 271 p.

2. Pashchenko M. I., Krasnoshtan I. IN. Pedagogy: educational and methodological manual for students of higher pedagogical educational institutions / M. AND. Pashchenko, I. IN. Krasnoshtan; Uman: VOC "Vizavi", 2020. 270 p.

***Annotation.** The article examines individual originality, the formation of subjectivity of the future educator. It is the harmony of self and sociability that characterizes the personality of the future educator from the standpoint of integrity. Achieving this harmony is a strategic direction of humanistic education and consists in creating conditions for self-development and self-realization of the personality of the future educator in harmony with himself and society.*

***Key words:** internalization, future teacher.*